

Slides DIY werksessie: Vervolgstap bepalen

Slides om tijdens de werksessie ‘vervolgstap bepalen’ te gebruiken

Inhoud

- Kansen in kaart brengen
- Ontwikkelbehoeften in kaart brengen
- Vervolgstap bepalen
- Vervolg werksessie

Doelen van de werksessie

- **Alle afwegingen op tafel** brengen voor het bepalen van vervolgstap(en) in het bouwen van de brug
- **Voorkeuren en voorrang** geven aan deze afwegingen

**Jullie kunnen een keuze maken voor jullie eerste project
(dit hoeft nog niet vandaag)**

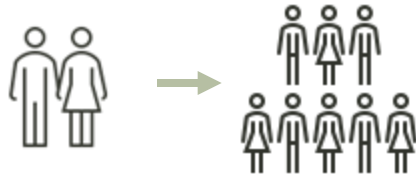
Wat is een lerend project?

- In de praktijk aan de slag met bewoners
- Gericht op **ondersteunen bewoners** én hiervan **leren**
- Een (eerste) stap in de **doorontwikkeling van je ondersteuningsstructuur**
- Vanuit het project kan je later voortbouwen, bijvoorbeeld door **verdieping** of **opschaling**
- Zie onze praktijkverhalen voor voorbeelden, zoals:
  - Aan de slag met inzicht
  - Vloer op zand
  - Ventilatie
  - Glas en kozijnen

Uitgangspunten bij het bepalen van een vervolgstap

Start met de **behoefte** van **bewoners** en energie in de wijk, en leg daarna de match met aanbod

Begin **klein** en **schaal** daarna **op**
Nail it before you scale it

Focus niet op het laaghangend fruit, maar **zoom in op dingen die lastig zijn**

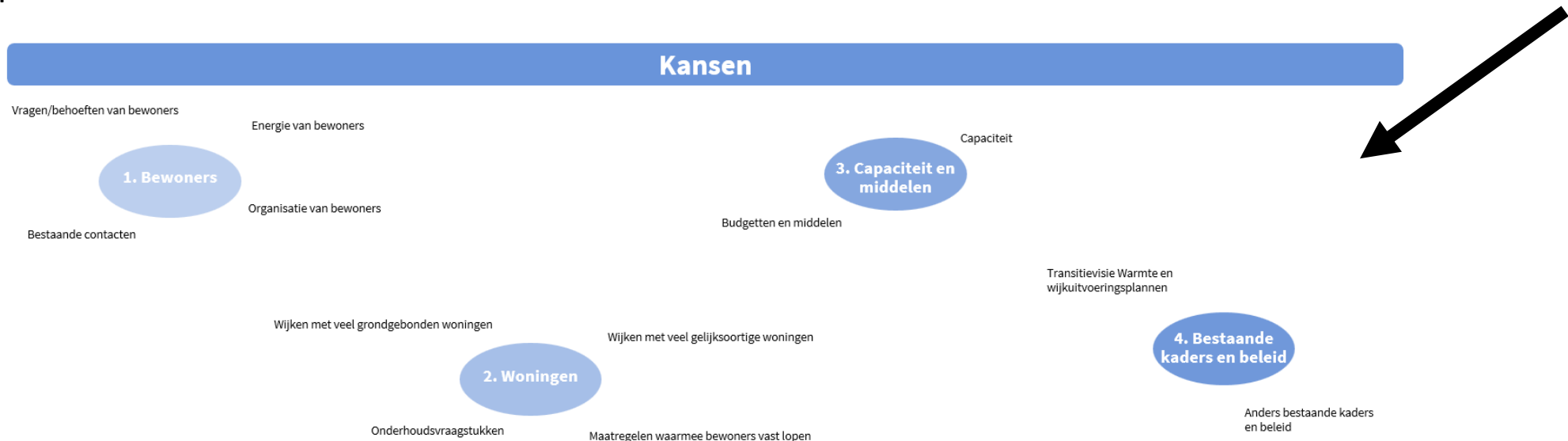

Creëer een **veilige leeromgeving**. Werk vanuit nieuwsgierigheid. Je mag fouten maken!

Kansen in kaart brengen

Kansen in kaart brengen

- Breng kansen voor het opstarten van een project in kaart
- Houd de doelen van een project hierbij in gedachten, namelijk:
  - Bijdragen aan de ontwikkeling van je lokale ondersteuningsstructuur)
  - In de praktijk aan de slag met bewoners
- Gebruik de vragen op de volgende slides
- Schrijf kansen (maak ze concreet!) op het werkblad op
- Het werkblad is zo ingericht dat er ook ruimte is voor het opschrijven van kansen die niet onder een onderdeel vallen

Kansen: bewoners

1. Bewoners

Wat zijn kansen op het gebied van bewoners voor het starten van een project? Denk aan:

- Wat zijn vragen/behoefte van bewoners op het gebied van verduurzamen woningen?
- Waar voelen bewoners energie op om mee aan de slag te gaan?
- Hoe zijn bewoners georganiseerd? Schrijf de (belangrijkste) namen van bewonersinitiatieven/organisaties op.
- Welke bestaande contacten met bewoners zijn er?

Wat zijn kansen op het gebied van woningen voor het starten van een project? Denk aan:

- Wat zijn wijken met veel grondgebonden woningen?
- Wat zijn wijken met veel gelijksoortige woningen?
- Wat zijn maatregelen waarmee bewoners vastlopen?
- Welke onderhoudsvraagstukken spelen er?

Wat zijn kansen op het gebied van capaciteit en middelen voor het starten van een project?

Denk aan:

- Zijn er (binnen de organisaties in de ondersteuningsstructuur) individuen die tijd hebben om een project op te starten?
  - *Bijvoorbeeld: Is er een collega die een dagdeel in de week kan besteden aan dit project?*
  - *Bijvoorbeeld: Ga je binnenkort een nieuwe collega aannemen?*
  - *Bijvoorbeeld: Hebben de uitvoerende partijen – zoals energiecoaches – tijd?*
- Welke budgetten en middelen zou je in kunnen zetten voor het project?

Wat zijn kansen op het gebied van bestaande kaders en beleid voor het starten van een project?

Denk aan:

- In de Transitievisie Warmte en Wijkuitvoeringsplannen:
  - *Bijvoorbeeld: In welke wijken hebben bewoners tijd om stapsgewijs hun woning te verduurzamen?*
  - *Bijvoorbeeld: Welke wijken stappen hoogstwaarschijnlijk over op een lage temperatuur oplossing? (all-electric of (zeer) laag temperatuur warmtenet)*
- Zijn er andere bestaande kaders en beleid die kansen bieden voor een project?
  - *NB: We zijn ons ervan bewust dat er ook kaders en beleid zijn die de kansen voor een project kunnen beperken, zoals wanneer er nog geen SMP is.*

**Ontwikkelbehoeften in kaart
brengen**

Ontwikkelbehoeften in kaart brengen

- Breng ontwikkelbehoeften voor (de organisatie van) de lokale ondersteuningsstructuur in kaart
- Houd de evaluatie van de vorige werksessie in gedachten
- Gebruik de vragen op de volgende slides
- Schrijf ontwikkelbehoeften (maak ze concreet!) op het werkblad op
- Het werkblad is zo ingericht dat er ook ruimte is voor het opschrijven van ontwikkelbehoeften die niet onder een onderdeel vallen

Wat zijn ontwikkelbehoeften op het gebied van effectiviteit voor de (organisatie van de) lokale ondersteuningsstructuur? Denk aan:

- In welke fase van het verduurzamingsproces wil je bewoners beter leren ondersteunen?
  - *Bijvoorbeeld: Wat heb je vorige werksessie opgeschreven bij het evalueren van de effectiviteit?*

Wat zijn ontwikkelbehoeften op het gebied van efficiëntie voor de (organisatie van de) lokale ondersteuningsstructuur? Denk aan:

- Wat zou je willen leren over het ondersteunen van kleinere of grotere groepen bewoners op collectieve wijze?
  - *Bijvoorbeeld: Wat heb je vorige werksessie opgeschreven bij het evalueren van de efficiëntie?*

Ontwikkelbehoeften: kennis en vaardigheden

3. Kennis en vaardigheden

Wat zijn ontwikkelbehoeften op het gebied van kennis en vaardigheden voor de (organisatie van de) lokale ondersteuningsstructuur?

- *Bijvoorbeeld: Je wilt als gemeente leren hoe je meer vanuit bewonersbehoeften kan werken*
- *Bijvoorbeeld: Energiecoaches die willen leren hoe je een blowerdoortest uitvoert*
- *Bijvoorbeeld: Gecertificeerd adviseur die meer wil leren over het helpen van bewoners bij het maken van een plan voor je woning*

Wat zijn ontwikkelbehoeften op het gebied van rollen en samenwerking voor de (organisatie van de) lokale ondersteuningsstructuur? Denk aan:

- Zijn er organisaties die ontbreken die je aan zou willen haken?
  - *Bijvoorbeeld: Dat kan ook een andere gemeentelijke afdeling zijn zoals het sociaal domein*
- Wat wil je leren over de rolverdeling tussen gemeente, bewoners en lokale partners?
- Wat wil je leren over efficiënte samenwerking tussen deze partijen?

Vervolgstep bepalen

Vervolgstap bepalen

Zet de in kaart gebrachte kansen en ontwikkelbehoeften om in mogelijke projecten:

- Stap 1: Voorkeuren en voorrang bepalen
- Stap 2: Patronen herkennen
- Stap 3: Vervolgstap bepalen

Stap 1: Voorkeuren en voorrang bepalen

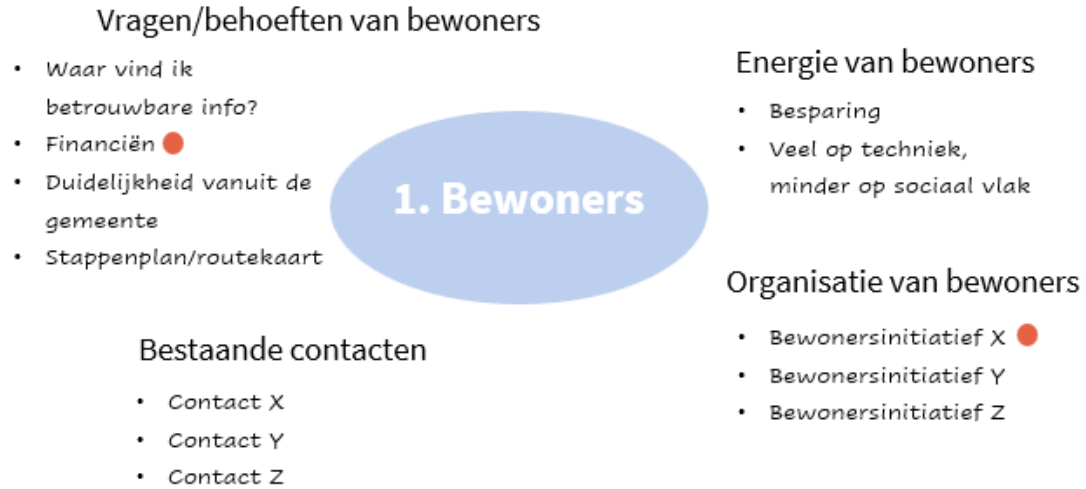
- Alle deelnemers bepalen hun voorkeuren en voorrang. Gebruik hiervoor de volgende vraag:

Met welke thema's wil je aan de slag in het eerste project?

Met andere woorden: Wat zijn volgens jou op dit moment de belangrijkste aanknopingspunten voor de vervolgstap in het ontwikkelen van je ondersteuningsstructuur?

- Antwoord door het plakken van max. 2 stickers bij elk onderdeel van werkblad 3 (zie volgende slide voor een voorbeeld)

Stap 1: Voorkeuren en voorrang bepalen

Voorbeeld onderdeel 1 (bewoners) en 2 (woningen)

Reza wil bij onderdeel 1 als eerste aan de slag met 'financiën' en 'bewonersinitiatief X'. Bij onderdeel 2 wil ze als eerste aan de slag met 'vloerisolatie bij een vloer op zand' en in 'wijk Z'. Ze plakt 2 stickers bij elk onderdeel.

Wijken met veel grondgebonden woningen

- Wijk X
- Wijk Y
- Wijk Z

2. Woningen

Wijken met veel gelijksoortige woningen

- Wijk X
- Wijk Y
- Wijk Z ●

Onderhoudsvraagstukken

- Dakrenovatie
- Fundering
- Asbest

Maatregelen waarmee bewoners vast lopen

- Vloerisolatie bij een vloer op zand ●
- Ventilatie

Stap 1: Voorkeuren en voorrang bepalen

Tips:

- Ben je met een grote groep (>6 personen)? Overweeg om iedereen **maar 1 sticker per onderdeel** te laten plakken.
- Let op: het gaat dus om het aangeven van voorkeuren en voorrang om **op dit moment** mee te beginnen. Waar denk jij dat het goed is om het volgende project op te starten? Bijvoorbeeld omwille van prangende vragen van bewoners of onderhoudsvraagstukken, of enthousiasme en capaciteit in het team. Er zijn ongetwijfeld andere kansen en ontwikkelpunten waar je later ook mee aan de slag wilt. Dit betekent dus ook niet dat je dit niet gaat doen, alleen niet nu.
- Neem eerst een paar minuten voor iedereen om na te denken over hun voorkeuren en voorrang. **Ga daarna pas tegelijk plakken**. Dit zorgt ervoor dat je elkaar niet te veel beïnvloedt en iedereen's echte voorkeur kan worden meegenomen.
- Heb je **geen stickers**? Laat iedereen dan een symbooltje of initiaal zetten met een stift of pen.

Stap 2: Patronen herkennen

Met de geplakte stickers zie je op het werkblad nu waar jullie voorkeuren en voorrang liggen. Kijk gezamenlijk naar het werkblad en probeer de onderstaande vragen te beantwoorden. Schrijf jullie antwoorden op een flip-over vel.

- **Wat valt op in de geplakte stickers?**
- **Zijn er patronen te herkennen?**
- **Waar willen jullie absoluut mee aan de slag in de vervolgstap?**
- **Zijn er uitzonderingen? (Wil iemand zijn/haar keuze toelichten?)**

Stap 3: Vervolgstap bepalen

Op een flip-over vel staan nu jullie belangrijkste conclusies t.a.v. de voorkeuren en voorrang. Het is nu tijd om deze om te zetten richting een project. Bespreek hiervoor samen onderstaande vragen:

- **Welke projecten zou je op basis van deze voorkeuren en voorrang kunnen bedenken?**
- **Welke vervolgstap wil je zetten in de ontwikkeling van je ondersteuningsstructuur? Met andere woorden: Wat voor project wil je als eerste gaan doen?**

Vervolg na werksessie

Vervolgwerksessie

- Ontbreekt er nog informatie om de keuze voor een project te maken?
  - Zoek collega's of andere partijen op die je hiervoor nodig hebt en ga met ze in gesprek
  - Vul de werkbladen aan met nieuwe inzichten
- Zijn er nog onderwerpen op het parkeervel opgeschreven?
  - Bepaal wie/wanneer je deze gaat oppakken
- Wanneer jullie een keuze hebben gemaakt, kan je het project verder vormgeven door het template "Leren in projecten" in te vullen. Zie hiervoor 'Uitvoeren en leren'.